

Matti Aho
Elintarviketurvallisuusvirasto Evira

16.10.2018

Matkakohde ja -aika: Parma, Italia, 17.9.2018
Kokouksen aihe: EFSA:n Advisory Forum'in 69. kokous
Osallistujat Evirasta: Matti Aho

YHTEENVETO

Neuvoa-antavan foorumin (AF) 69. kokous pidettiin yhden päivän mittaisena EFSA:n pääkonttorilla Parmassa Italiassa, kolmannen tiedekonferenssin aattona. Kokouksen tärkeimmät keskustelut käytiin uusista Focal Point sopimuksista ja jälleen kerran toimintatavoista, joilla sovitellaan eriäviä teollisia mielipiteitä. Dioksiinimielipiteen julkistamista on lykätty, jotta mahdollistetaan vielä jäsenvaltioiden asiantuntijoiden konsultointi. Dioksiinimielipidettä koskeva riskiviestintä huoletti.

Kokouksen kulku

BE, DK, LU, BA ja ME eivät olleet edustettuina. HR, RO ja XK olivat lähettäneet uuden edustajan. Kokouksen puheenjohtajana toimi aluksi viestintäjohtaja Barbara Gallani ja myöhemmin pääjohtaja Bernhard Url. Komissiota edusti Luis Vivas-Allegre.

Edellisen kokouksen toimenpideluettelo

Edellisessä, 68. AF:n kokouksessa sovittua koottua kemiallisen monitoroinnin dataverkostoa koskevaa esitystä tullaan käsittelemään seuraavassa, 70. kokouksessa marraskuussa 2018. EFSA:n Marta Hugas kertoi äskettäin allekirjoitetusta EFSA:n ja EU:n yhteisen tutkimuskeskuksen (JRC) välisestä sopimuksesta. Sopimus kattaa aikeita mm. kemikaalien yhteisvaikutusten tutkimuksesta.

Strategiset kysymykset

EFSA:n Ilias Papatryfon esitteli vuosien 2019-2021 suunnitteluasiakirjaa ja siitä saatuja jäsenvaltioiden kommentteja. Tulossa on myös strategian uusi suunnittelusykli. AF:n jäseniltä toivotaan aktiivisuutta aiheeseen.

EFSA:n Tobin Robinson esitteli tiedekomitean työohjelman vuosille 2018-2021. Ideana on parantaa olemassa olevien ohjausasiakirjojen toimeenpanoa, ei niinkään lisätä uusia ohjeita. NO ja DE pohjivat laadittujen ohjeiden toimeenpanoa samalla tavalla kaikkialla Euroopassa, tarkoittaen siis jäsenvaltioissa laadittavia riskinarvioiteja.

EFSA:n Ana Alfonso esitteli EFSA:n vastuita kriisitilanteissa. ES toivoi, että termien ”kriisi” ja ”vakava tapahtuma” välille voitaisiin muotoilla selvä ero. EFSA:n mukaan olemassa oleva ohjeistus kii-reellisestä neuvonnasta kattaa tämän kysymyksen. NL painotti EU-tason koordinoitua kriisitilanteissa. IT ilmoitti valmiutensa osallistua tuleviin harjoituksiin.

Komission Luis Vivas-Allegre selosti yleisen elintarvikeasetuksen uudistamisen seuraavia käsittelyvaiheita. FR pohti DG SANTE:n F-osaston (health and food audits and analysis) uutta roolia laboratorioden auditoinnissa. NL halusi tietää enemmän jäsenvaltioiden vastuista liittyen uuteen rahoitusehdotukseen. EFSA:n Bernhard Urlin mukaan suuri osa suunnitellusta uudesta rahoituksesta on määrä käyttää jäsenvaltioissa (!) ja sillä on tarkoitus vahvistaa yhteistä riskinarviointiagenda.

Matti Aho
Elintarviketurvallisuusvirasto Evira

16.10.2018

Uudet Focal Point sopimukset

EFSA:n Sérgio Potier Rodeira selosti uusien sopimusten sisältöä ja Focal Pointeille tulevia uusia tehtäviä. Keskustelussa uudet tehtävät otettiin myönteisesti vastaan, mutta koulutusta toivottiin (ES, DE, NL). IT opponoi. EFSA ehdotti kahdenvälistä keskustelua.

EFSA:n Martin Moravek esitteli uuden laskuperusteen jäsenvaltioille myönnettävälle Focal Point rahoitukselle (FI:n rahoitus pienenee 5.000 €/a). GR tuki uutta laskentatapaa, mutta totesi, että Focal Pointeilta odotetaan nyt liikojia.

Eriävien tieteellisten mielipiteiden käsittely

EFSA:n Barbara Gallani ja Guilhem De Seze esittelivät juridiset perusteet eriävien mielipiteiden käsittelyjärjestelmälle. Pääjohtaja Bernhard Url totesi, että tieteen olemukseen liittyy kiinteästi kriittisyys ja eriävät mielipiteet. Muuten tiede ei edisty.

NL totesi, että tieteellisen erimielisyyden käsittelyssä tärkeää on tarkastella yksityiskohtaisesti käytettyjen aineistojen ja käytettyjen menetelmien laatua ja niiden eroja. FR painotti riskiviestinnän tärkeyttä, erityisesti herkillä alueilla (glyfosaatti). Potentiaalisia eroja tulevissa mielipiteissä kannattaa etsiä ennakoivasti ja herkällä korvalla mm. jäsenvaltioissa tehtävien riskinarviointien luettelosta. Viestiä kannattaa jakaa myös selvitetystä tapauksista. DE säesti riskiviestintäkeskustelua. SE näki rakenteelliset keinot (työryhmän asettamisen) hyödylliseksi.

Pääjohtaja Url kiitti keskustelusta ja kannatti riskiviestinnän parantamista. Komission Luis Vivas-Allegre totesi, että yleiseen elintarvikeasetukseen suunniteltu (komission laatima) yleinen riskiviestintäohje on tarkoitettu juuri tätä varten.

Bisfenolia koskevat arvioinnit EU:ssa

EFSA:n Claudio Roncancio, Euroopan kemikaaliviraston asiantuntijat (Elina Karhu, Claudio Carlon, Pia Korjus) sekä BE:n Martine Rohl esittelivät videoteitse aktiviteettejaan ja yhteistyötä bisfenolia koskevien arviointien kanssa. Keskustelussa todettiin, että bisfenol S olisi hyvä yhteinen arviointikohde eri elimille. Myös työryhmä tarvitaan. Perustettavaan työryhmään halukkaaksi ilmoittautuivat FR, NO ja SE. EFSA ottaa vastuun työryhmän kokoamisesta.

Riskinarviointiaktiiviteetti

Juliane Kleiner esitteli julkaisusuunnitelman dioksiinia ja dioksiinin kaltaisia PCB-aineita koskevalle mielipiteelle. Kontaminaatiopaneli sai mielipiteen valmiiksi jo kesäkuun puolivälissä. Nyt halutaan antaa jäsenvaltioiden asiantuntijoille vielä mahdollisuus lausua asiasta mielipide. EFSA järjestää Parmassa asiantuntijatapaamisen, jossa mielipide käydään vielä kertaalleen läpi.

Keskustelussa FI onnitteli EFSA:aa huolellisesta työstä, mutta totesi, että riskiviestintä mielipiteen sisällöstä on ongelmallista ilman tieteellistä riski-hyöty-analyysiä (mielipide sisältää herkkyksiä liittyen kalan syöntiin ja rintaruokintaan). ES tuki. DE toivotti asiantuntijatapaamisen tervetulleeksi (DE:llä on ongelmia itse sisällön kanssa). Halukkuutensa osallistua asiantuntijatapaamiseen ilmaisivat FI, DE, IE ja SE. NL katsoi, että mielipide on esiteltävä poliittiselle tasolle (ennen riskiviestintää) ja kysyi, että onko US-EPA:aa konsultoitu.

Pääjohtaja Url totesi, että annettuun mandaattiin ei sisällynyt riski-hyöty-analyysiä ja pohdiskeli, voisiko EFSA tehdä sellaisen omana työnään. EFSA:n viestintäasiantuntijaverkosto on pidetty in-formoituna aiheesta ja tulevasta asiantuntijatapaamisesta. EFSA:n Marco Binaglia totesi, että

Matti Aho
Elintarviketurvallisuusvirasto Evira

16.10.2018

EPA:n näkemykset ovat olleet tiedossa jo kontaminanttipanelin työn yhteydessä. Lisäksi EPA:lle annettu mandaatti poikkeaa EFSA:n mandaatista (EPA:n mandaatti sisältää vain tärkeimmän kongenerin eli TCDD:n). Url arvioi, että mielipide tullaan julkistamaan marraskuussa.

Guilhem De Seze muistutti EFSA:n pyynnöstä saada dataa astaksantiinista ja bisfenoli A:sta. Suunnitteilla on myös aineistopyyntö liittyen SynBio ja Gene drive -mandaatteihin.

Juliane Kleiner totesi EFSA:n saaneen mandaatin liittyen broilereiden kampylobakteerikontaminaation. Kyseessä on mielipiteen päivitys ja valvontamahdollisuuksien haarukointi. Uusi mandaatti on saatu myös liittyen terthahydrokannabinoliin ja nikkeliin rehuissa. Kleiner huomioi, että myös PL aikoo arvioida tetrahydrokannabinolia.

Kleiner totesi, että SE:n Kemi on arvioimassa kemikaalien yhteisvaikutusta, kun myös EFSA:lla on samaa asiaa koskeva mandaatti.

DE kertoi, että heidän on tarkoitus arvioida fosetyl-Al:tä ja fosfonaatteja. De Seze totesi puolestaan, että aineiden uudelleenarvioinnista on säädetty tarkasti EU-lainsäädännössä ja että EFSA voi toimia asiassa vain tämän proseduurin mukaisesti.

Tulevat konsultaatiot

Juliane Kleiner kertoi, että TTC-menettelyä koskeva julkinen kuuleminen tullaan avaamaan 15.11.2018. Guilhem De Seze halusi huomioda tulevat kuulemiset liittyen *Purpureocillium lilacium* kantaan 251 ja diuronista tehtyyn jäsenvaltion raporttiin.

Viestintäasiat

Barbara Gallani päivitti tiedot EFSA:n viestintäaktiviteetistä. Hän halusi nostaa esille ohjeet koskien hormonihäiriköitä ja kasvinsuojeluainejäämiä. Gallani kertoi myös epävarmuutta koskevaan ohjeistukseen liittyvästä työstä, mm. kuulemisen hyvistä tuloksista. Lopuksi esitettiin aikajanelle aseteltu Focal Point toiminnan historiikki.

Muut asiat

EFSA:n Ana Afonso kertoi tulevasta nousevien riskien verkoston kokouksesta, joka järjestetään Belgiassa. FR on luvannut isännöidä vuoden 2019 kokouksen ja DE vuoden 2020 kokouksen. Verkoston sidosryhmätapaaminen on myös tulossa 2019.

Sérgio Potier Rodeira kertoi, että seuraava AF:n kokous on Wienissä marraskuussa 2019 ja sitä välittömästi edeltää AF:n työryhmäkokous datan keruusta ja mallintamisesta.

HU esitteli SafeConsumE -hankkeen ja kannusti osallistumaan ja toimittamaan riskiviestintäohjeita hankkeen arvioitavaksi.

JAKELU

Eviran johtoryhmä, Paula Kinnunen, Pirkko Tuominen, Kirsi-Maarit Siekinen
Jaana Husu-Kallio/MMM, Taina Aaltonen/MMM